

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۸

۱۰۸۲۰

۲۰۱۸



دانشگاه سindh
دانشکده سی حسابداری و مدیریت

پایان نامه تحصیلی برای اخذ درجه دکتری (Ph.D)

در رشته حسابداری

عنوان:

اثر محافظه کاری حسابداری بر کیفیت سود و بازده سهام

کتابخانه دانشگاه سindh
مکتبہ داران

استاد راهنما: جناب آقای دکتر علی ثقفی

اساتید مشاور:

جناب آقای دکتر یحیی حساس یگانه

جناب آقای دکتر جعفر باباجانی

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۸

اساتید داور:

جناب آقای دکتر محمد علی آقایی

جناب آقای دکتر حمید خالقی مقدم

تحقیق و نگارش: مهدی سدید

۱ ۹ ۵ ۵ ۶ ۵

بسمه تعالی

شماره:

دانشگاه علامه طباطبائی

تاریخ:

دانشکده حسابداری و مدیریت

پیوست:

بر اساس مصوبات هیات داوران

صور تجلسه دفاعیه رساله دکتری

با تأییدات خداوند متعال رساله آقای مهدی سدیدى دانشجوی مقطع دکتری رشته تحصیلی

حسابداری گرایش ----- تحت عنوان:

« اثر محافظه کاری حسابداری بر کیفیت سود و بازده سهام »


که به راهنمایی آقای دکتر ثقفی تنظیم گردیده است در جلسه مورخه ۸۷/۴/۲۲ با حضور اعضاء هیات

داوران مطرح و با نمره (۱۸٫۷۵) و درجه ($\frac{1}{2}$) نمره به حروف (هجده و هفتاد و پنج درصد)

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۸

اعضاء هیات داوران:

به تصویب رسید. / اس

امضاء	نام و نام خانوادگی	سمت
	آقای دکتر ثقفی	استاد راهنما
	آقای دکتر حساس یگانه	استاد مشاور ۱
	آقای دکتر باباجانی	استاد مشاور ۲
	آقای دکتر خالقی مقدم	استاد داور ۱
	آقای دکتر آقایی	استاد داور ۲
	آقای دکتر حقوی فرد	نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده

تشکر و قدردانی:

بخوان ما را

منم پروردگارت، خالقیت از ذره ای ناچیز،

صدایم کن مرا، آموزگار قادر خود را.

قلم را، علم را، من هدیه ات کردم.

بخوان ما را

به نام خداوند بخشاینده مهربان که هر چه دارم از اوست و سزاوار حمد و ستایش است، خداوندی که در

تمام لحظات زندگی مرا یاری نموده است .

با سپاس و قدردانی از زحمات استاد گرانمایه، جناب آقای دکتر علی ثقفی، معلم علم و اخلاق که راهنمایی

این رساله را تقبل نموده و این تحقیق بهانه ای شد برای کسب دانش بیشتر از محضر آن بزرگوار.

با تشکر و سپاس از اساتید گرامی جناب آقای دکتر جعفر باباجانی و جناب آقای دکتر یحیی حساس یگانه

که صمیمانه در انجام این تحقیق بنده را یاری نمودند.

با تقدیر و تشکر از اساتید محترم جناب آقای دکتر حمید خالقی مقدم و جناب آقای دکتر محمد علی آقایی

که زحمت داوری این پایان نامه را بر عهده داشته اند.

در پایان از تمامی اساتید و عزیزان دیگری که به هر نحو در انجام این پژوهش اینجانب را یاری نموده اند

نیز سپاسگزاری می نمایم.

التماس دعا

چکیده

در امور اقتصادی اخذ تصمیم گیری مستلزم وجود اطلاعات است. نبود اطلاعات موجب می شود، تا فرایند تصمیم گیری مبهم باشد. ارقام و گزارش های مالی بخشی از داده ها و اطلاعات مورد نیاز این فرایند است. سیستم حسابداری از طریق گزارش فعالیت های مالی واحد اقتصادی این قابلیت را بوجود می آورد تا اطلاعاتی را در مورد آنچه دیگران از آن آگاه نیستند به آنها منتقل کند. یکی از دستاوردهای مهم تحقیقات در خصوص موضوعات حسابداری افزایش این آگاهی، نسبت به نقش سیستم ها و رویه های حسابداری و تاثیر آن بر ارقام حسابداری می باشد.

رویه های محافظه کارانه به عنوان عاملی موثر بر فعالیت های مالی و تصمیم گیری محسوب می گردد، تلقی مزبور بر این استدلال متکی است که رویه های انتخابی توسط مدیریت عملکرد آنها را تحت تاثیر قرار می دهد. این تصور که سود به عنوان اصلی ترین منبع اطلاعات و از جمله برترین شاخص های اندازه گیری فعالیت یک واحد اقتصادی است با تحقیقات تجربی مختلف مورد پشتیبانی قرار گرفته است.

تحقیق حاضر به ارزیابی ارتباط محافظه کاری حسابداری و کیفیت سود و بازده سهام پرداخته است. این تحقیق بنا دارد، که از طریق تجربی نشان دهد که بدون تغییر در برآوردها و روشها، می توان با تغییر سرمایه گذاری در دارایی های عملیاتی، با بکارگیری رویه محافظه کارانه بطور یکنواخت سود را تغییر داد.

جامعه آماری این تحقیق شامل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می باشد، برای اندازه گیری متغیرها (شاخص کیفیت سود، بازده داراییهای عملیاتی، حاشیه سود، گردش داراییها و بازده سهام) داده ها و اطلاعات سال های ۷۲-۸۴ موجود در سازمان بورس اوراق بهادار و نرم افزار پارس پرتفولیو مورد استفاده قرار گرفته است.

روش تحقیق از نوع همبستگی چند گانه و مدل های آماری مورد استفاده از نوع مدل رگرسیون می باشد. نتایج آزمون فرضیه ها حاکی از آنست که شاخص کیفیت سود بر مبنای شاخص محافظه کاری در این پژوهش توان پیش بینی بخشی از تغییرات نرخ بازده دارایی های عملیاتی و بازده سهام را دارد. علاوه بر این شاخص کیفیت سود مورد نظر به عنوان عامل ریسک در مدل فاما و فرنچ مطرح می باشد.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	<u>فصل اول: کلیات تحقیق</u>
۲	مقدمه
۳	بیان مسئله و سوال اصلی تحقیق
۷	اهمیت و ضرورت تحقیق
۷	فرضیه های تحقیق
۸	اهداف تحقیق
۹	روش شناسی
۹	نوع روش تحقیق
۱۰	متغیرها و نحوه اندازه گیری آنها
۱۵	روش آماری
۱۷	روش گردآوری اطلاعات و داده ها
۱۷	جامعه آماری
۱۹	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۹	تعریف مفاهیم و اصطلاحات خاص
۱۹	محدودیت های تحقیق
۲۰	ساختار کلی تحقیق

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲۲	مقدمه
۲۴	مبانی نظری محافظه کاری در حسابداری
۲۶	توجیه اعمال محافظه کاری در حسابداری
۲۷	انعقاد قرارداد توجیهی برای محافظه کاری
۲۷	ارقام حسابداری معیاری برای انعقاد قرارداد
۲۸	تایید پذیری ارقام حسابداری
۲۹	عدم تقارن در تایید پذیری
۳۴	ارقام محافظه کاری حسابداری و سرمایه گذاران
۳۴	مالیات بر درآمد توجیهی برای محافظه کاری
۳۵	دعای حقوقی توجیهی برای محافظه کاری
۳۶	مقررات نظارتی، توجیهی برای محافظه کاری
۳۷	اندازه گیری محافظه کاری
۳۷	اندازه گیری مرتبط با نرخ بازده سهام و سود
۳۸	اندازه گیری خالص دارایی‌ها به عنوان معیار محافظه کاری
۳۸	مدل فلتهم و السون
۳۹	ارزش دفتری به ارزش بازار معیاری برای محافظه کاری
۳۹	سنجش اقلام تعهدی معیاری برای محافظه کاری

عنوان

صفحه

۴۰	شواهد مبتنی بر متغیر سری زمانی
۴۲	شواهد مبتنی بر متغیرهای مقطعی
۴۳	محافظة کاری حسابداری در کشورهای مختلف
۴۴	انتقاد از محافظة کاری
۴۵	کیفیت سود
۴۶	مدیریت سود و کیفیت سود
۴۹	تعریف کیفیت سود
۵۲	دلایل اهمیت کیفیت سود
۵۴	بازده سهام و کیفیت سود
۵۸	تحقیقات مرتبط با کیفیت سود
۶۱	تاثیر ارزشیابی موجودی کالا بر سود
۶۳	روش اولین صادره از اولین وارده
۶۳	روش اولین صادره از آخرین وارده
۶۷	روش ارزشیابی موجودی پایان دوره بر مبنای اولین صادره از آخرین وارده با استفاده از شاخص قیمت
۶۸	هزینه‌های تحقیق و توسعه
۶۹	هزینه‌های مرتبط با فعالیت‌های تحقیق
۷۲	حسابداری مخارج تحقیق و توسعه
۷۳	پیشینه تحقیق

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۷۳	خلاصه
	<u>فصل سوم: روش تحقیق</u>
۷۶	مقدمه
۷۷	بیان مسأله تحقیق
۷۸	سوال و فرضیه های تحقیق
۷۹	جامعه و نمونه آماری
۸۰	نحوه محاسبه شاخص محافظه کاری
۸۱	دوره زمانی تحقیق
۸۱	منابع اطلاعاتی و نمونه جمع آوری اطلاعات
۸۲	جمع آوری داده ها
۸۲	نحوه اندازه گیری متغیرها
۸۳	متغیرهای وابسته
۸۴	متغیر مستقل اصلی
۸۵	سایر متغیرهای مستقل
۸۶	متغیرهای مدل فاما و فرنچ
۸۸	روش تحقیق
۸۹	داده ها و مشاهدات تحقیق
۹۳	خلاصه

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها و یافته های پژوهش

۹۵	مقدمه
۹۶	آمار توصیفی
۹۶	شاخص محافظه کاری
۹۷	شاخص کیفیت سود
۹۹	بررسی فرض های مدل رگرسیون
۹۹	نرمال بودن
۱۰۳	آزمون معنی دار بودن کل رگرسیون
۱۰۳	همسانی واریانس ها
۱۰۵	طبقه بندی شرکت ها بر مبنای شاخص کیفیت سود
۱۱۱	آزمون همبستگی بین شاخص محافظه کاری و کیفیت سود
۱۱۲	آزمون همبستگی بین شاخص کیفیت سود در زمان t و در زمان $t+1$
۱۱۳	آزمون فرضیه های تحقیق
۱۱۴	آزمون فرضیه اول
۱۱۶	آزمون فرضیه دوم
۱۱۸	آزمون فرضیه سوم
۱۱۹	آزمون فرضیه چهارم

عنوان

صفحه

۱۲۱ آزمون شاخص کیفیت به عنوان عامل ریسک در مدل فاما و فرنچ

۱۲۴ خلاصه فصل

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۲۶ مقدمه

۱۲۶ خلاصه موضوع و روش تحقیق

۱۲۷ خلاصه یافته های تحقیق

۱۳۷ محدودیت های تحقیق

۱۳۸ پیشنهادها

۱۴۱ خلاصه تحقیق

۱۴۲ منابع و مأخذ

۱۵۱ پیوست

فصل اول

کلیات تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

رشد بازار سرمایه و اهمیت آن در جذب سرمایه ها و پس اندازهای کوچک و هدایت آن به بخش های اقتصادی به منظور توسعه شرکت های موجود و ایجاد شرکت های جدید امری انکار ناپذیر است، تاکید بر این امر و تمایل سرمایه گذاران به حداکثر نمودن ثروت خود و به منظور هدایت صحیح تصمیم گیری ها در این راستا، اطلاعات نقش اساسی در عملکرد بازار سرمایه ایفا می کند.

در امور اقتصادی اخذ تصمیم گیری مستلزم دست یابی به سه مورد است که این سه عبارتند از وجود امکان شناسایی انتخاب های مختلف، تعیین آثار انتخاب ها و در نهایت انتخاب بهترین، -پنمودن این سه مرحله نیازمند وجود اطلاعات است، نبود اطلاعات موجب می شود تا فرآیند تصمیم گیری مبهم باشد.

ارقام و گزارش های مالی بخشی از داده های مورد نیاز در فرآیند تصمیم گیری می باشد بطوریکه طبق بیانیه شماره یک مفاهیم گزارش گری مالی (هیأت استانداردهای حسابداری مالی، ۱۹۷۸) هدف اصلی حسابداری فراهم آوردن اطلاعاتی است که آثار مالی معاملات، عملیات و رویدادهای مؤثر بر وضعیت مالی و نتایج عملیات واحد تجاری را بیان می کند. و از این طریق سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان و سایر استفاده کنندگان را در قضاوت و تصمیم گیری های اقتصادی یاری می دهد، چون سیستم حسابداری از طریق گزارش فعالیت های مالی واحد تجاری این قابلیت را بوجود می آورد تا اطلاعاتی را در مورد آنچه که دیگران از آن آگاه نیستند به آنها منتقل کند. در سال های اخیر ورشکستگی شرکت های بزرگی همانند انرون و غیره، سیستم گزارش گری مالی را با بحران مواجه ساخته است و به دلیل خدشه دار شدن اعتبار آن همواره در جلب اعتماد عمومی با مشکل مواجه بوده است. به طوری که افزایش شمار تقلب ها که با ورشکستگی شرکت ها در هم آمیخته بود، نگرانی هایی را درباره کیفیت ارقام حسابداری و گزارش های مالی به همراه داشته است. در این راستا صاحب نظران و اندیشمندان دانشگاهی سمت و سوی

تحقیقات تجربی را از توجه صرف بر رابطه میان سود و بازده با رفتار قیمت سهام به کیفیت سود و کیفیت گزارشگری مالی و تأثیر آن بر بازار سرمایه سوق داده اند تا بتوانند در این خصوص نقش مفیدی ایفا کنند. تحقیق حاضر نیز با بررسی تأثیر محافظه کاری حسابداری بر کیفیت سود و بازده سهام سعی دارد تا تأثیر آن را بر بازار سرمایه مورد مطالعه قرار دهد.

۲-۱- بیان مسئله و سؤال اصلی تحقیق

یکی از دستاوردهای مهم تحقیقات در خصوص موضوعات حسابداری افزایش آگاهی نسبت به نقش سیستم ها و رویه های حسابداری است. این دستاوردها موجب شده اند تا تلاش های جدی برای تشخیص سیستم ها و رویه های حسابداری و نحوه تأثیر آن بر تصمیمات مالی به عمل آید. رویه های محافظه کارانه به عنوان عاملی مؤثر بر فعالیت های مالی و تصمیم گیری محسوب می گردد. تلقی مزبور بر این استدلال استوار است که رویه های انتخابی توسط مدیریت، عملکرد آنها را تحت تأثیر قرار می دهد. با توجه به مفهوم محافظه کاری^۱ حسابداری باید از یک سو کمترین ارزش ممکن را برای دارایی ها و درآمدها و از سوی دیگر بیشترین ارزش ممکن را برای بدهی ها و هزینه ها گزارش کند. همچنین هزینه ها را در زودترین زمان ممکن و درآمدها را در دیرترین زمان ممکن شناسایی و در حساب ها منظور نمایند. به این ترتیب خالص دارایی ها، کمتر از قیمت جاری ارزش گذاری و منجر به انتخاب کمترین مبلغ ممکن از میان مبالغ موجود می گردد، از این رو، تعبیر و تفسیر اطلاعات گزارش مالی مبتنی بر رویه های محافظه کاری توسط آگاه ترین استفاده کنندگان هم مشکل خواهد بود.

اطلاعات مالی در هدایت صحیح تصمیم گیری در راستای تخصیص بهینه سرمایه و پیش بینی بازده سرمایه گذاری، نقش اساسی ایفا می کند. زیرا تمام تصمیمات از جمله سرمایه گذاری در حالت عدم اطمینان اتخاذ می شود. در چنین وضعیتی اطلاعات مالی نقش مهمی در کاهش عدم اطمینان خواهد داشت. طبق مبانی نظری

^۱ - conservatism

حسابداری و گزارشگری مالی، حسابداری به دنبال فراهم آوردن اطلاعاتی است که اثرات مالی عملیات و رویدادهای مؤثر بر وضعیت مالی و نتایج عملیات واحد تجاری را بیان کند. از این طریق گزارش فعالیت های مالی واحد تجاری از این قابلیت برخوردارند تا اطلاعاتی را در مورد آنچه که دیگران از آن آگاه نیستند به آنها انتقال دهند. تأثیر اطلاعات حسابداری بر قیمت و بازده سهام توسط محققینی همچون بال^۱، براون^۲، بیور^۳ و واتز^۴ و زیمرمن^۵ (۱۹۸۶) و دیمسکی^۶ (۲۰۰۳) مورد بررسی و تأیید واقع شده است.

این تصور که سود به عنوان اصلی ترین منبع اطلاعات، مختص شرکت است با تحقیقات تجربی مختلف مورد پشتیبانی قرار گرفته است. این تحقیقات نشان داده اند که تصمیم گیرندگان، به سود بیشتر از هر معیار دیگری متکی می باشند. همچنین نتایج تحقیقات نشان می دهد که مدیران سود را به عنوان معیاری کلیدی موزد توجه سرمایه گذاران و تحلیل گران در نظر می گیرند (فرانسیسن، سال ۲۰۰۴).^۷

میزان دقت اطلاعات می تواند بر تصمیم گیری و پیش بینی تأثیر گذارد. معمولاً هر چه کیفیت ودقت اطلاعات بالا باشد، تصمیم گیری و پیش بینی ها، بهتر انجام می گیرد. علاوه بر این کیفیت بالای اطلاعات و مقارن بودن اطلاعات موجب هماهنگی بیشتر بین مدیران و سرمایه گذاران در خصوص تصمیمات سرمایه گذاری می شود. هر چه عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه گذاران بیشتر باشد، سرمایه گذاران انتظار بازده بیشتری از سرمایه گذاری دارند. سود به عنوان نتیجه نهایی فرایند حسابداری و اصلی ترین منبع اطلاعاتی، که این قدر مورد توجه و تأکید استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری است، ممکن است تحت تأثیر رویه های حسابداری، انتخابی مدیریت اندازه گیری شود. انتخاب رویه های حسابداری به مدیریت این فرصت را می دهد تا در مورد زمان شناخت و اندازه گیری هزینه ها و درآمدها تصمیم گیری کند. مدیریت انگیزه دارد تا با اعمال رویه های حسابداری رشد سود

^۱ - Ball

^۲ - Brown

^۳ - Beaver

^۴ - Watts

^۵ - Zimerman

^۶ - Demski

^۷ - Francis

شرکت را ثبات بخشد. این اعمال نظر مدیریت، سود حسابداری را دست خوش تغییرات می‌کند و توانایی و کیفیت سود را می‌کاهد.

عمده تحقیقات انجام شده در زمینه رابطه بین سود و رفتار قیمت سهام می‌باشد و در بسیاری از تحقیقات انجام شده پیرامون رابطه سود و بازده سهام به مسأله کیفیت سود چندان توجه نشده است. کیفیت سود اصطلاح جدیدی نیست، در ادبیات سرمایه‌گذاری سال‌هاست که به کار می‌رود ولی دارای معنای جامع و دقیقی نمی‌باشد و اندیشمندان در خصوص تعریف آن اجماع ندارند.

هاو کینز (۱۹۷۸) معتقد است واحدهای تجاری از کیفیت سود بالایی برخوردارند که رویه‌های حسابداری آنها یکنواخت و محافظه‌کارانه، فروش این واحدها به سرعت تبدیل به نقد و سود آنها با ثبات و ناشی از عملیات عادی و مستمر باشد. وی همچنین به بیان مواردی چند که موجب کاهش کیفیت سود می‌گردد اشاره دارد او معتقد است که کاهش در هزینه‌های اختیاری مانند مخارج تحقیق و توسعه و تبلیغات، کاهش در حاشیه سود و گردش موجودیها و افزایش غیر معمول در حسابهای دریافتی، پرداختی موجب کاهش کیفیت سود می‌گردد. علاوه بر این تغییر در اصول و برآوردهای حسابداری و عدم بکارگیری روش محافظه‌کارانه را به عنوان تقلیل دهنده کیفیت سود می‌شناسد.

سرمایه‌گذاران، اعتبار دهندگان و سایرین، سود و اجزاء آن را به طرق مختلف و برای مقاصد متفاوت جهت ارزیابی جریان‌های نقدی سرمایه‌گذاری‌ها یا وام‌های اعطایی استفاده می‌کنند، در مفاهیم گزارشگری مالی فایده سود همواره مورد تاکید است و به همین دلیل سود را می‌توان در زمره مهمترین اطلاعات حسابداری دانست.

هلی^۱ و والن^۲ (۱۹۹۸) معتقدند بیشتر تحقیقات پیرامون کیفیت سود متکی بر اثرات تغییر برآوردها می‌باشد. به عنوان نمونه، در خصوص تأثیر تغییر برآوردها بر کیفیت سود، تحقیقاتی توسط هلی (۱۹۸۵)، جونز^۳ (۱۹۹۱) و اسلوان^۴ (۱۹۹۶)

^۱ - Healy

^۲ - Walen

^۳ - Jones

^۴ - Sloan

انجام شده است. ولی با وجود این تحقیقاتی صورت گرفته که نشان می‌دهد با رویکرد دیگر می‌توان سود را تغییر داد. در این راستا می‌توان به تحقیقات گرین بال^۱ (۱۹۶۹) اشاره کرد. او نشان داد محافظه کاری حسابداری و رشد دارایی‌ها بر هم اثر دارند. در صورتی که خالص دارایی‌ها رشد داشته باشند، بکارگیری رویه محافظه کارانه در ثبت و ارزیابی، موجب کاهش سود مورد انتظار خواهد شد. علاوه بر این، بیور^۲ و ریان^۳ (۲۰۰۰) و ژانگ^۴ (۲۰۰۰) اثر متقابل محافظه کاری و رشد را در زمینه ارزش گذاری و پین من و ژانگ (۲۰۰۲) تأثیر متقابل تغییر سرمایه گذاری و بکارگیری رویه‌های محافظه کارانه بر سود را مورد بررسی قرار داده‌اند.

حال این تحقیق بنا دارد، که از طریق تجربی نشان دهد که بدون تغییر در برآوردها و روش‌ها، می‌توان با تغییر سرمایه گذاری در دارایی‌ها و با بکارگیری رویه محافظه کارانه به طور یکنواخت برای ثبت و گزارش دارایی‌ها، سود را تغییر داد و این تغییر ناپایدار است مگر اینکه تغییر سرمایه گذاری در دوره‌های بعدی در حد مناسبی انجام گیرد که اثر متقابل رویه‌های محافظه کاری را خنثی کند. بنابر این با توجه به موارد یاد شده سؤال‌های اصلی که این پژوهش به دنبال پاسخ آن‌ها می‌باشد، به شرح زیر است:

۱- آیا رویه‌های محافظه کاری حسابداری که با تغییر سرمایه گذاری در دارایی‌ها همراه می‌شوند، موجب

تغییر سود می‌گردند؟

۲- آیا بازار سهام اثر ارقام حاصل از تأثیر متقابل رویه‌های محافظه کاری و تغییر سرمایه گذاری را در قیمت

سهام لحاظ می‌کند؟

^۱ - Greenball

^۲ - Beaver

^۳ - Ryan

^۴ - Zhang

۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق

بر اساس دیدگاه بار اطلاعاتی، وظیفه حسابداری در بازارهای ناقص غیر کارا، انتقال اطلاعات می باشد. مفاهیم حسابداری نظیر دارایی، بدهی و سود به عنوان علائم آگاهی بخش در نظر گرفته می شود که اخباری را در مورد شرکت به استفاده کنندگان اطلاعات بازگو می کند (لیانگ ۲۰۰۱).

ادبیات حسابداری نیز همواره بر ارائه اطلاعات تاکید داشته است که بتواند به پیش بینی و تصمیم گیری کمک کند. یکی از مسایل بارز در حوزه های مختلف تصمیم گیری از جمله بازار سرمایه عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سایر تصمیم گیرندگان می باشد. یعنی تمامی تصمیم گیرندگان به طور یکسان دسترسی به اطلاعات ندارند و مدیریت بنابر موقعیت و شرایط اطلاعات بیشتری نسبت به سایرین دارد. واتز و زیمرمن (۱۹۸۶) وجود عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سایر تصمیم گیرندگان را عاملی برای وضع مقررات افشاء اطلاعات می دانند. به دلیل تاکید گروه های مختلف استفاده کنندگان صورت های مالی بر سود به عنوان یکی از اطلاعات اساسی حسابداری، ارزیابی عوامل مؤثر بر سود یکی از ضرورت های انجام این تحقیق است که از دیدگاه گروه های مختلف نظیر مدیریت، سرمایه گذاران و تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری حائز اهمیت می باشد.

از سوی دیگر بکارگیری رویه های حسابداری توسط مدیریت و تاثیر متقابل آن با رویدادهای مالی یکی از مباحث اساسی است که همواره مورد توجه اندیشمندان و صاحب نظران این حوزه قرار می گیرد و به همین دلیل رویه های انتخابی که عملکرد مدیریت را تحت تأثیر قرار می دهند یکی از موارد مهم در ادبیات مالی می باشد. با توجه به موارد یاد شده مطالعه ی تأثیر محافظه کاری و کیفیت سود و نرخ بازده سهام از اهمیت زیادی برخوردار می باشد.

۴-۱- فرضیه های تحقیق

فرضیه ابزاری نیرومند و با اهمیت در هر تحقیق علمی می باشد که با اتکا به آن پژوهشگر می تواند به اهداف تحقیق نائل آید. در ادبیات موجود در مورد محتوای اطلاعات ارقام حسابداری، میزان تأثیر ارقام حسابداری از قبیل

سود بر قیمت سهام، اثر تغییر ثروت ناشی از روش ها و رویه های مختلف حسابداری، اثر استانداردهای حسابداری بر قیمت سهام و درجه مفید بودن ارقام حسابداری در تعیین ریسک و درجه مفید بودن ارقام حسابداری در ارزیابی عملکرد مدیران و غیره نتایج ارزشمندی می باشد. با هدف گسترش درک موجود از عوامل مؤثر بر سود و کیفیت آن و بازده سهام این پژوهش به دنبال یافتن پاسخ مناسب برای سوالات زیر می باشد.

۱- آیا رویه های محافظه کاری حسابداری که با تغییر سرمایه گذاری دارایی ها همراه می شود موجب تغییر سود می گردند؟

۲- آیا بازار سهام اثر ارقام حاصل از تأثیر متقابل رویه های محافظه کاری و تغییر سرمایه گذاری را در قیمت سهام لحاظ می کند؟

سوالات این تحقیق در قالب فرضیه های زیر بیان می شود.

۱- بین شاخص کیفیت سود (بر مبنای محافظه کاری) و نرخ بازده دارائی های عملیاتی ارتباط معنی داری وجود دارد.

۲- بین شاخص کیفیت سود (بر مبنای محافظه کاری) و حاشیه سود ارتباط معنی داری وجود دارد.

۳- بین شاخص کیفیت سود (بر مبنای محافظه کاری) و گردش دارائی ها ارتباط معنی داری وجود دارد.

۴- بین شاخص کیفیت سود (بر مبنای محافظه کاری) و نرخ بازده سهام ارتباط معنی داری وجود دارد.

۵-۱- اهداف تحقیق

اهداف این تحقیق به شرح زیر می باشد.

۱- ارزیابی اثر متقابل رویه محافظه کاری و تغییرات سرمایه بر سود و نتایج آن بر بازده سهام، در حال حاضر

تحقیقات زیادی نشان می دهد که تصمیم گیرندگان به خصوص سرمایه گذاران اتکاء قابل توجهی به

داده ها و اطلاعات حسابداری دارند، پس بررسی ارتباط رویه های محافظه کارانه و تغییرات سرمایه و تأثیر